

ТОДОР АРНАУДОВ ТОЙ И ВЯРА

chitanka.info

Приказната гледка постепенно ускоряваше ударите на сърцето му. Човекът се почувства като бегач, застинал в очакване на стартовия изстрел, който така и не идва, и не идва... Търпението изтичаше и жегата в душата се увеличаваше. Той бе готов да сгрещи като същия бегач, неуспял да удържи напрежението и тръгнал преди пукота на пистолета да обяви началото на последното усилие по пътя към победата.

За щастие не успя да го стори, защото най-накрая се появи нещо ново — трета Луна, добавяща още сребърна красота във вълшебната смесица от черен мрак и светли лъчи.

Четвърта, пета, шеста... Светлината надделяваше все повече, докато месечините по небето се появяваха от нищото и запълваха черния космос с блясъка си. Станаха толкова много, че той вече не можеше да ги преброи. Десетки, стотици... Чувството, което пареше в сърцето му, ставаше все по-величествено и завладяваше душата му все по-мощно. Мислеше си, че остава само да се срещне с Него и да разбере Истината.

Той стоеше в тъмнината на стаята до него. Нямахше нужда от светлина, защото можеше да бъде каквото си поиска. Показвачът обаче светна, защото сметачът му съобщи нещо важно.

Миро усети, че нещо не е наред в дошлите на главата му събития. Постепенно съзнанието му се избистряше и недоволството избликна — опитите, които провеждаха с Той...

— Какво беше сега? — попита Той.

Само за науката... (почти) бе готов да позволи на друг човек да го наблюдава така докато спи.

— Луни. Стотици луни, които изникват на небето.

— Ден или нощ?

— Нощ. Блещукат звезди, но безброй пълни луни започват да затрупват всичко и те изчезват... Сякаш идва Второто пришествие...

„Може би имаш опит от предишното Второ пришествие...“ — помисли си Той, докато ровеше в смисъла, който човеците влагат в думата „Бог“ и понятията, свързани с него. С тях заместваха превъзходната степен.

Показвачът светеше нежно и жадуваше да привлече вниманието на двамата върху себе си. С единия не успя.

— Аз ще си тръгвам, Мирославе.

Миро покри с длани лицето си и се прозя, докато Той си тръгваше от новото спално помещение на Постройката.

Сънища... Човекът не се срамуваше от Той, но все пак носеше дрехи за спане, за да не бъде съвсем по бельо, облечен само от чувствениците по гърдите и главата си, следящи основните ритми на живите му мозък и сърце.

Много не му се ставаше — шест часа сън бяха твърде малко за възстановяване на енергията на нервната му система, но да заспи отново би било подвиг. Сметна за по-добро решение да се захване с нещо, вместо да върти в леглото тялото и мислите си.

Той стана и се изправи пред показвача. По него се виеха все същите изчертания на повърхностните мозъчни вълни. От тях не можеше да се разбере почти нищо — казваха достатъчно ясно само дали човекът е буден или спи.

* * *

Тя отхвърли настрана завивката си и пъргаво скочи от леглото. Сълзите бяха готови да потекат от очите ѝ, отразяващи пълната луна. Разумът още им държеше юздите.

Защо я будеше от съня ѝ! Защо я караше да тръгне, само като върне в паметта си неговото лице, гласа му, ръцете му... въвели като нейните милиони знаци в сметачи. Защо съхраненото кой знае от колко години късче искрилно управление от стъкло, което той шеговито носеше окачено на ризата си, действаше като ускорител на сърдечната ѝ дейност? Защо?

Науката беше пътят, който тя откри, за да получи отговор на въпросите си за истината. Но тя не ѝ отговаряше на най-важния за нея.

* * *

Той премина през входа на Постройката, видяла отдалеч, че се задава човек. Тя предвидливо бе издърпала вратата, за да му направи път.

Асансьорът го издигна до целевия етаж, а краката преместиха тялото до крайното желано място.

Другите бяха потънали в удобните дивани и седалки, и обсъждаха нещо на глас. Сметачите записваха разговорите. После всеки от хората можеше да ги прочете с очите си, или пък да ги слуша с ушите си отново и отново; да осмисля и да търси верни насоки сред изказаните мисли и предположения.

В „Мисъл“ бяха наясно, че човешкият разум работи добре, когато е щастлив. Той е щастлив, когато не е сам. Не е сам, когато общува с човеци; смята за най-приятен начин за общуване този, научен през първите месеци на живота — усмивката.

Основоположникът на дружеството — Камен беше изследовател на човешкото поведение и учен, който търсеше как да го насочва така, че да кара ума да действа най-успешно.

— Ето го и него! Той! — възкликна Петя.

Той се усмихна. Физическите средства, които изразяваха чувствата по лицето му, изглеждаха странно, но другите бяха свикнали с тях.

Миро седеше в страни от останалите. Бе надянал затъмнителя и ръкавиците, и въвеждаше мислите от своята памет, в паметта на сметача.

Той го видя. Понечи да седне при другите и направи няколко крачки, но се спря нерешително, докато човеците го наблюдаваха с очакващи погледи. Наложим им се да изгледат как тялото му се завърта и тръгва обратно.

— Той... — пак се обади Петя.

— Върви ли при него? Все мълчи, а уж е включен, за да ни помага?

— Казва, че е „на прав път“, но има нужда да стигне по-напред, за да разкрие идеите си...

Въвеждащият вгълбено вмъкваше знак след знак в сметачето.

— Този Той е отговорът на въпросите ни.

— Би било ужасно да не знаеш кой си и откъде си дошъл...

— И аз понякога си мисля за него... Толкова е сам.

— Какво говорите, момичета? — изнедоволства, както обикновено, Морчо — Той е железария. Чувствата му са данни и толкова. Не бих плакал за него, ако платките му изпуснат. А вие?

Просто ще ни помогне да разберем как създателят му е успял да реши загадката.

Миро не ги чуваше. Умът му бе развил способност да заглушава някои свои възприятия, когато работи задълбочено.

Психоложката Ива само се усмихна. Морчо може би беше прав. Според Петя — само частично.

— Той е един от нас.

Морчо среса с пръсти косата си и изпъна мускулите на слабите си бузи.

— Да, кара ни да изпитваме приятни чувства на забавление, разговаряйки за него...

Самият Той излезе от сградата с нова цел. Трябваше да се срещне с Вяра.

* * *

Музиката я разсейваше. Пръстите ѝ ту галеха, ту ожесточено удряха по черно-белите клавиши на пианото, криещо в себе си искрилна душа. Произведените от него звуци съобщаваха на пространството за бурята, вилнееща в душата на Вяра. То не се трогваше обаче, защото нямаше разум.

* * *

Той потегли с колата си към сградата на Вяра. Имаше да ѝ каже нещо важно.

* * *

Музиката се опитваше да я разсее, но не успяваше. Звучите не можеха да изпъдят натрапчивата представа от съзнанието ѝ.

Вяра превърташе през ума си спомените от какво ли не, преживяно до сега. Защо? За да намери опора? За да провери, дали

вече се е справяла? Не. Трябваше ѝ само миг, за да си спомни, че никога досега не бе губела ума си по когото и да било. Никога.

Много пъти се бе питала защо. Защото все бе заета със своите глупави изследвания?... Или съдбата я е пазела, за да срещне него?... И за да ѝ причини всичко това?!

* * *

Той въртеше кормилото с ръце. Нарочно му бяха осигурили кола само с човешко управление — какво да ги правиш — човеци...

* * *

— Той е купчина железария.

— Мислеца „железария“... Нима досега си се преструвал, че Изкуственият разум те привлича?

— Че ме привлича не означава, че трябва да загубя собствения си...

Ива пак се усмихна. Приятелката ѝ — не.

* * *

Вратата предупреди жената, че някой я търси. Тя видя кой. Харесваше го — както почти всички от „Мисъл“. Вярно, телесно не беше съвършен, но в други отношения беше по човек от хората.

— Какво има, Той? — Вяра се учуди на тялото му. Можеше да се свърже с нея чрез сметача — не беше човек, за да има предразсъдъци, че „на живо е друго“... Не беше човек, та да не може да си представи усещанията за допир, които човеците смятаха за „по-особени“, само защото имаха слабо въображение. Той беше Мислеца машина. Тялото му бе само една от всичките възможни обвивки за ума. Нужно бе толкова, колкото да съхранява и пренася душата му, и за да знаят другите къде да си представят, че се намира.

Сметачът забеляза напрежението по лицето на Вяра.

— Искам да поговорим.

— Влез. — нежно рече тя и накара железните крака на Машината да закрачат след дишащата си предводителка.

Вяра имаше нужда от някого до себе си. Освен Някого, Той беше единият от двамата други, които душата ѝ желаше. Само Той разбираше всички, а те... Другите изглеждаха по-бездушни и от бездушните глупчовци, които уж се мъчеха да дарят с душа...

Той седна, за да прилича на човек. Тя пусна музика. Тишината я притискаше, защото заграждаше ума ѝ все към него.

— Не бива да тъжиш за него.

— За кого?!

— Мирослав.

Ужким успяваше да крие чувствата си...

— Защо да тъжа за него? — гласът ѝ се разтрепери от вълнение.

— Защото си отива. — а неговият — не.

Родиха се две мънички бисерни капчици по розовата кожа на Вяра.

— Ти откъде знаеш? — още по-тревожен стана звънливият женски глас.

— Той ми каза. Както е казал и на теб.

Само на нея и на него?!

— Значи другите не знаят? — рече тя, а Той се загледа за миг в прозрачните бисерчета и продължи — Знам, че имаш нужда от него. Той също има нужда от теб. Но не бива да страдаш заради това. Нито той. — миг преди да изрече последното, Той се чудеше дали да удари върху неодобрението си: „[глупаво] е да страдаш“; но правилно предпочете „[не бива]“.

Бисерите замръзнаха, а клепачите премигнаха развълнувани. Вяра искаше да му вярва.

— Той изпитва почти същото, което и ти.

— Откъде знаеш какво изпитвам аз? — бисерите стигнаха до ръба на бездната.

— Разбира се, предполагам. — Той проследи първите капчици, които полетяха от ръба и се разбиха в земята — Той те обича.

Погледът ѝ слезе под равнището на искрилите очи на Машината. Колкото щастливи и пълни с надежда, толкова обезверени и

отчаяни.

— Откривам много прилики в поведението ви. Ти обаче не ми вярваш, както той.

Мълчанието на Вяра бе предвидимо. Бе го предвидил заедно със следващото си изречение:

— Дошъл съм да ти дам отговори.

* * *

(курсив)...Мислех си, че ще спечеля любовта ѝ... Че ще привлека момичешките ѝ кафяви очи към своите... Но и този път сгреших... Бях за пореден път разплакан глупак и от тогава си наложих да не бъда... Страхувах се... Събитията се отклоняваха толкова устойчиво от вероятностните — знаеш, по-вероятно е отново да се отклонят... Жалко, че не успях да се преборя да изпитвам чувства и да не страдам, макар без никой да знае... Вече е без значение...

Сбогом.

* * *

Той беше огромен въпрос. Паметта му за събития започваше от миг, в който разумът бе развит и знанията — натрупани. Въпросът беше как?

„Кой ли е измислил тази шега“ — си помисли Мирослав, виждайки какъв образ звъни на вратата.

— Много смешно, Морчо...

— Казвам се Той. — рече съществото.

— А аз съм си аз...

— И на мен ми се стори странно името ми. Не съм го измислял сам.

Странна натрапчива шега?

— Кой го измисли? Цанко ли?

— Не знам. Не си спомням.

— Морчо. Що за простотии?

— Кой е Морчо?

Миро се разходи до вратата, за да се разправи очи в очи с шегобийците.

Пред вратата стоеше машина с форма на човешко тяло.

* * *

— Вие се намирате в стая, пълна с болка. През живота си търсите ключове, с които да отворите вратите към щастието. Като ги намерите — не искате да ги пускате. Желаете постоянно да отваряте вратите и да влизате в стаичките пълни с щастие... Ти откри него — ключ към голямо щастие...

— Значи мислиш, че той ме обича?

— Не бива да страдаш. Все едно е дали усещанията, които искаш, ще ти бъдат доставени от него или някой друг, който отговаря на твоите предпочитания. — опа, май не биваше да говори така, но се осъзна твърде късно.

— Не е все едно, Той! Искам него. Само него!

Както се изразяваха хората — „ще запееш друга песен, като се влюбиш в друг“... Да де, ако намереше друг „ключ“, който да пасне на ключалката на чувствата ѝ. Повечето жени лесно си намираха нови ключове, а мъжете — ключалки. Но той беше първият ключ за сърцето ѝ, а тя — пораснало момиче.

Статистически този тип жени по-трудно намираха ключове, защото търсеха специални модели.

— И той иска само теб... — усмивка през сълзи... — Сигурно сега ще дойде при теб. — Поне така завършваха тъжните любовни истории, купища от които бяха минали през искрилия разум на машината. Бурни страсти, преди единият от изгарящите в неугасимия пламък на свещеното чувство любов да узнае преждевременно Истината и да остави другия под властта на Лъжата. „Колко прекрасно...“ Понякога другият също принудително се изключваше, за да се присъедини колкото се може по-скоро във вечността, където влюбените никога не се разделят — така обясняваха причината да се изключат... На Той му изглеждаше странно — какво може да значи „скоро“, щом отиваш във вечността, където няма време?

„Вяра, здравей! Искаш ли да се срещнем някъде?“ — прозвуча толкова скъпият за пораслото момиче глас на Мирослав през звукоизлъчвателите; пулсът на дишащата надмина скоростта на хронометър за любители, а изразителите на лицето на Машината излъчиха щастлива усмивка.

* * *

Купчината железария не спираше да звъни на звънеца. И къщовният сметач не щеше да послуша заповедта на човека — да го изключи.

Не ще и не ще! Да му се не види! Махни се, Той ли каза, че се казваш!?

Глаголните въртележки, които караха говорителите из къщата да звънят, внезапно завършиха изглеждащия безкраен цикъл. Миро отвори на Той и го прие в дома си. Беше Мислеща машина в човешко тяло.

* * *

Най-сетне очите на отвеяния в мечти Мирослав фокусираха лъчезарното лице на Вяра, която си пиеше кафето две маси от него.

„Истината е много романтична...“

Красавицата се усмихваше, докато разговаряше с приятелите си. Хм... Защо ли тръгва към него?!

„...но е изтъркано и лесно по този начин...“

Унесът взе пак да завладява ума на Мирослав с уголемяването на образа на любимото момиче, проектиран върху ретината.

Момичето понечи да седне на масата до него. „Възможно ли е?“

— Свободно ли е? — попита го Вяра.

— Да. — рече, с учудващо за самия него спокойствие, Миро.

Тя продължи да приказва с приятелите си. А той осъзна, че истината е и тъжна...

1.2003 — 23.1.2004

Актуална версия на този разказ, както и други произведения от Тодор Арнаудов, можете да намерите на неговата [лична страница](#).

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.